

96

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

HOITI-TOITI

de A. BELEAEV

EDITATA
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

Material pentru o biografie adunat de
A. BELEAEV

HOITI-TOITI

SAU

Invențiile miraculoase
ale profesorului Wagner

(Din volumul „Insula corăbiilor pierdute”)

★ ★

Colecția „Povestiri științifico fantastice”

Dragi cititori,

Vă rugăm să ne scrieți impresiile și observațiile dv., critice cu privire la acest roman și la prezentarea lui grafică.

Adresa noastră este: Colecția „Povestiri științifico-fantastice” a revistei „Știință și tehnică” Casa Scintei, Piața I. V. Stalin nr. 1, raionul I. V. Stalin, București.

**MANUSCRISELE NEPUBLICATE
NU SE ÎNAPOIAZĂ**

**MANUSCRISELE NEDACTILOGRAFIATE
NU SE IAU ÎN CONSIDERAȚIE**

Coperta desen: D. IONESCU

Rezumatul capitolelor precedente

Strom, directorul cercului berlinez Busch, are neplăceri din pricina elefantului Hoiti-Toiti, care altminteri dă dovadă de o inteligență uluitoare. Bătut de dresorul Jung, Hoiti-Toiti se revoltă, evadează și, asaltat de pompieri și poliție, se luptă cu aceștia și pricinuieste mari pagube în împrejurimi. Tocmai când prefectul se decide să ia măsuri drastice, apare profesorul sovietic Wagner, care reușește să imblinzească elefantul.

Cu ajutorul unor anumite semnale, Wagner se poate înțelege cu Hoiti-Toiti. Astfel acesta povestește ce s-a întâmplat cu el de când s-au despărțit ultima oară, în Congo. În acest timp Denisov, asistentul profesorului, citește jurnalul scris de Peskov, fostul asistent. Din jurnal află că Wag (cum îl numea Peskov pe profesor) avea în laboratorul său creierul viu al tinărului savant Ring, care murise în Abisinia. În cursul unor experiențe de creștere a țesuturilor, creierul lui Ring devine atât de mare încât un craniu omenesc nu-l mai poate cuprinde. Și întrucât encefalul lui Ring voia să vadă, să audă și să umble, nu exista altă soluție decât să fie transplantat în corpul unui elefant. Pentru aceasta, Wag pleacă în Congo. După mai multe aventuri, Wag reușește, cu o licoare specială turnată în apa unui lac, să adoarmă o turmă de elefanți care veniseră să se adape acolo.

IX RING A DEVENIT ELEFANT

„Sosise timpul să ne dăm jos din copac. Am privit cu oarecare emoție «arena», care amintea acum un câmp de bătălie. Uriașii elefanți zăceau pe o rină, amestecați cu mistreții. Va ține oare beția asta destulă vreme? Ce se va întâmpla dacă elefanții se vor trezi înainte ca noi să fi terminat operația de transplantare a creierului? Ca și când ar fi căutat să mă sperie și mai tare, animalele mișcau din când în când trompa, iar unii dintre ei mugeau prin somn.

Pe Wag toate acestea păreau că-l lasă rece. Se dădu repede jos din copac și se apucă de treabă. În timp ce fanii ucideau mistreții adormiți, Wag împreună cu mine începurăm operația. Wag comandase din vreme instrumente chirurgicale în stare să vină de hac osului de elefant. Se apropie de elefantul conducător, scoase din ladă bisturiul sterilizat, făcu câteva incizii pe capul elefantului, după care dădu pielea la o parte și începu rezecția craniului. Elefantul își agită de câteva ori trompa, lucru ce avu darul să mă alarmez, dar Wag mă liniști:

— Nu te speria. Garantez pentru eficacitatea narcoticului meu. Elefantul n-o să se trezească, înainte de trei ore, iar pînă atunci sper să termin transplanfarea. După aceea, nu va mai prezenta pentru noi nici o primejdie.

Și Wag continuă metodic să taie craniul; instrumentele erau perfecte, astfel încît, în curînd, el putu înlătura o parte din osul parietal.

— Dacă o să ai vreodată prilejul să mergi la o vînătoare de elefanți, îmi spuse el, să știi că trebuie să ochești numai în această

regiune limitată. Spunînd acestea, Wag îmi arată spațiul dintre ochi și ureche, nu mai mare decît o palmă. L-am prevenit pe Ring, adică creierul lui, să-și ferească cu grijă acest loc.

Wag reuși destul de repede să golească capul elefantului de substanța cerebrală. Dar în clipa aceasta se produse ceva neașteptat: elefantul fără creier începu deodată să se miște, să-și legene corpul greoi, iar apoi, spre marea noastră surprindere, se ridică și porni. Se pare însă că nu vedea nimic, deși ochii îi erau larg deschiși. Astfel, nu-l ocoli pe unul dintre tovarășii săi, care zăcea în drum, și, poticnîndu-se, căzu la pămînt. Trompa și picioarele începură să se miște spasmodic. «Nu cumva moare?» — îmi spusel întristat la gîndul că toată truda noastră fusese de pomană.

Wag așteptă pînă ce elefantul încetă să se miște, după care continuă operația.

— Acum elefantul este «mort», spusel el, cum se și cuvine unui animal fără creier. Noi însă îl vom învia, lucru care nu-mi pare prea greu. Adu-mi acum creierul lui Ring. Numai de nu s-ar produce vreo infecție!

Mi-am spălat cu grijă mîinile, am scos din craniul de elefant pe care-l adusesem cu noi creierul hipertrofiat al lui Ring și l-am predat lui Wag.

— Ei, acu-i acu!... spusel el, introducînd creierul în craniul elefantului.

— Se potrivește? întrebai eu.

— Nu strica să mai crească puțin, dar, în sfîrșit, nu are importanță. Mai rău ar fi fost dacă ar fi crescut prea mult și nu ar fi încăput în cutia craniană. Acum mi-a rămas lucrul cel mai greu: să cos terminațiile nervoase. Fiecare nerv pe care-l voi prinde este un contact între creierul lui Ring și corpul elefantului. D-ta, odihnește-te! Stai jos și privește, dar ai grijă să nu mă deranjezi.

Wag începu să lucreze cu o repeziciune și o atenție neobișnuită. Era într-adevăr un artist în meseria lui, iar degetele sale aminteau pe acelea ale unui pianist virtuos, care execută o bucată foarte grea. Fața îi era concentrată și privirea ochilor ațintită într-un singur punct, ceea ce se întimpla numai atunci cînd își încorda atenția la maximum. Se vedea că în clipa aceea ambele emisfere ale

creierului desfășurau aceeași activitate, controlându-se oarecum reciproc. În sfârșit, Wag închise cutia craniană, o prinse cu clame metalice, după care întinse deasupra pielea și o cusu.

— Perfect. Acum — bineînțeles, dacă va trăi — va rămâne doar cu cicatricea pe piele. Sper însă că Ring mă va ierta pentru aceasta.

«Ring mă va ierta!» Da, acum elefantul devenise Ring sau, mai exact, Ring devenise un elefant. M-am apropiat de acest animal, în capul căruia se afla un creier omenesc și l-am privit cu o curiozitate extremă. Privirea îi era la fel de lipsită de viață ca și înainte.

— De ce oare? am întrebat. Doar creierul lui Ring este în deplină conștiință și totuși ochii... lui (nu mă hotăram să spun «ochii elefantului» sau «ochii lui Ring») au o privire sticloasă.

— Foarte simplu, răspunse Wag. E adevărat că nervii care pornesc de la creier au fost cusuți, dar încă nu s-au sudat cu restul organismului. L-am prevenit pe Ring să nu facă nici o mișcare pînă cînd nervii nu se vor suda definitiv. Am avut o deosebită grijă și cred că aceasta se va întîmpla destul de repede.

Soarele începuse să apună. Fanii se îngrămădeau pe malul apei, unde aprinseseră focuri și frigeau carnea de mistreț, pe care o înfulecau apoi cu mare poftă. Unii dintre ei se pare că o preferau crudă. Deodată, unul dintre elefanții beți slobozi un strigăt puternic. Acest semnal ascuțit de chemare îi trezi și pe ceilalți, care începură să se scoale unul după altul. Wag, eu și fanii ne grăbirăm să ne ascundem prin tufișuri. Clătinîndu-se încă, elefanții se apropiară de conducătorul lor, pe care îl «operasem», îl pipăiră multă vreme, mirosîndu-l cu trompa și spunîndu-i ceva pe limba lor. Îmi închipui cum trebuie să se fi simțit Ring în clipa aceea, dacă bineînțeles începuse să vadă și să audă. În sfârșit, elefanții se îndepărtară și noi am putut să ne apropiem iarăși de pacientul nostru.

— Ascultă și nu-mi răspunde, spuse Wag, adresîndu-se elefantului, *ca și cum acesta ar fi fost într-adevăr în stare să vorbească.* Îți dau voie doar să clipești din ochi, dacă, bineînțeles, poți s-o faci. Așadar, dacă ai înțeles ce ți-am spus, clipește de două ori.

Elefantul clipi de două ori din ochi.

— Admirabil! spuse Wagner. Astăzi va trebui să stai nemîșcat, dar miine poate că-ți voi da voie să te scoli. Pentru ca elefanții și

alte animale să nu-ți tulbure liniștea, vom bara poteca elefanților, iar noaptea vom aprinde focuri.

24 iulie. Astăzi elefantul s-a ridicat pentru prima oară.

— Felicitările mele! spuse Wag. Ce nume să-ți dăm? Că doar nu putem să-ți divulgăm taina în fața străinilor. Iți voi spune *Sapiens*. Ești de acord?

Elefantul dădu din cap.

— Vom comunica prin gesturi, pe baza alfabetului Morse, adăugă Wag. Dumneata o să miști vârful trompei: în sus — punct, lateral — liniuță. Dacă ți se pare însă mai comod, poți semnaliza prin sunete. Ia să vedem cum folosești trompa.

Elefantul începu să miște trompa, dar lucru curios: trompa se întorcea în toate direcțiile, ca o articulație luxată.

— Asta e pentru că nu ești încă obișnuit. Până acum n-ai avut doar niciodată trompă, Ring! Dar de mers, poți merge?

Elefantul începu să meargă, dar era limpede că picioarele din spate se supuneau mai bine decât cele din față.

— Da, va trebui să înveți să fii elefant, spuse Wag. Creierul dumitale nu este nici pe departe înzestrat ca cel de elefant. Cred că o să înveți destul de repede să umbli, să miști trompa și urechile, dar creierul elefantului mai are în plus instincte naturale, chintesența experienței a sute de generații de elefanți. Un elefant adevărat cunoaște ce primejdii îl amenință, știe cum să se apere de diferiții dușmani, unde să găsească hrană și apă. Dumneata nu știi nimic din toate acestea, așa că ar trebui să înveți din propria dumitale experiență. Or, ca să capete această experiență, au trebuit să piară elefanți fără număr. Nu-ți pierde totuși cumpătul și să nu-ți fie teamă, *Sapiens*, căci noi nu te vom părăsi. De îndată ce te vei face bine, plecăm împreună în Europa. Dacă vrei, o să trăiești în patria dumitale, în Germania. Dacă nu, vei putea pleca cu mine în U.R.S.S., unde vei trăi în grădina zoologică. Spune, cum te simți acum?

Sapiens-Ring întimpina, pare-se, mult mai puține dificultăți la semnalizarea prin sîsiit decât mișcînd trompa. El începu să scoată din trompă o serie de sunete scurte și lungi. Wag îl asculta (pe vremea aceea, eu încă nu cunoșteam alfabetul Morse) și imi traducea:

— Văd ceva mai prost ca înainte. Este adevărat că, avînd situații ochii atît de sus, văd mai departe, dar cîmpul meu de vedere este destul de limitat. În schimb, mirosul și auzul le am neobișnuit de fine și de ascuțite. Niciodată n-aș fi crezut că în lumea aceasta există atît de multe sunete și mirosuri. Simt acum mii de mirosuri noi și neobișnuite, cu mii de nuanțe și aud un număr nesfîrșit de sunete, pe care nici nu le-aș putea exprima cu cuvinte. Șuiera, pocnet, trosnet, țipăt, țiriit, scheunat, suspin, lătrat, strigăt, uruit, ropot, clănțănit, piriit, lipăit, liliit... Acestea și poate încă vreo zece alte cuvinte, iată întregul lexic omenesc care redă lumea sunetelor. Dar cît de necuprinsă este ea! Gîndacii și viermii, de pildă, sfredelesc scoarța arborelui. Prin ce cuvinte să redau acest concert simfonic, pe care îl aud atît de limpede? Sau zgomotele!

— Faci progrese, Sapiens, spuse Wag.

— Dar mirosurile! continuă Ring să-și descrie noile senzații. Aici mă pierd de-a binelea și nu pot nici măcar aproximativ să vă descriu senzațiile mele. Vă pot spune doar că fiecare arbore, fiecare lucru își are mirosul său specific.

Elefantul coborî trompa, adulfecă pămîntul și continuă:

— Iată, aici miroase a pămînt, dar miroase și firul de iarbă căzut din gura unui animal ierbivor ce mergea la adăpat. Mai miroase a mistreț, a bivoli, a aramă. Nu înțeleg de unde vine mirosul de aramă. Aha! Uite pe jos o bucățică de sîrmă, pe care ai aruncat-o probabil dumneata, Wagner.

— Cum se poate? întrebai eu. Dar subtilitatea senzațiilor depinde nu numai de finețea organelor periferice receptive, ci și de dezvoltarea corespunzătoare a creierului.

— Da, răspunse Wag. După ce creierul lui Ring se va fi adaptat, senzațiile lui nu vor fi inferioare celor ale elefantului. Acum, el recepționează, cred, mult mai slab decît un elefant adevărat, dar finețea aparatului auditiv și olfactiv îi dau chiar de pe acum lui Ring o uriașă superioritate în raport cu noi. Apoi se întoarse spre elefant și-l întrebă: Sper, Sapiens, că nu-ți va fi prea greu dacă ne vom întoarce la tabăra de pe colină călare pe dumneata?

Sapiens consimți cu amabilitate dînd din cap. Am încăreat pe spinarea lui o parte din bagaje, apoi elefantul mă ridică pe mine și pe Wag cu trompa și pornirăm la drum. Fanii ne urmau pe jos.

— Cred, spuse Wag, că peste vreo două săptămîni Sapiens va fi complet restabilit și atunci o vom porni spre Boma, de unde ne vom întoarce acasă, cu vaporul.

După ce așezarăm corturile pe colină, Wag îi spuse lui Sapiens :

— Ai de mîncare pe aici mai mult decît e nevoie. Așa că te rog să nu te îndepărtezi prea mult de tabără, în special noaptea. Poți da peste diferite primejdii, pe care numai adevărații elefanți știu să le ocolească.

Elefantul dădu din cap și se apucă să rupă cu trompa crengile de pe arborii învecinați.

Deodată scoase un țipăt și, răsucindu-și trompa, alergă spre Wag.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Wag.

Drept răspuns, elefantul întinse trompa pînă sub nasul acestuia.

— Vai ! Vai ! spuse Wag cu o notă de imputare în glas. Vino încoace, mă chemă el și-mi arată apendicele trompei, în formă de deget.

— Sensibilitatea acestui «degetel» întrece sensibilitatea degetelor orbilor. Este cel mai gingaș organ al elefantului. Și uite că Sapiens al nostru a reușit să-și rănească «degetelul» înțepindu-l într-un ghimpe.

Și Wag scoase cu grijă ghimpele din trompă.

— Altă dată să fii mai atent, îi spuse el elefantului pe un ton sentențios. Dacă un elefant are trompa rănită, este un invalid. Nu mai poate nici măcar să bea apă și de fiecare dată cînd intră în riu sau în lac este nevoit să bea cu gura, în loc să tragă apa în trompă și din trompă în gură, cum fac elefanții de obicei. Pe aici cresc foarte multe plante cu ghimpi, așa încît du-te puțin mai departe și învață să deosebești speciile de plante.

Elefantul oftă, dădu din trompă și porni în pădure.

27 iulie. Situația e cum nu se poate mai bună. Elefantul mănîncă cantități uriașe. La început era mai mofturos și căuta să nu ia în gură decît ierburi, frunze și crenguțe fragede. Dar cum rămînea veșnic flămînd, începu să se poarte curînd ca un adevărat elefant și să bage în gură crengi groase cît mina.

Arborii din jurul taberei noastre au luat o înfățișare de-a dreptu! jalnică, ca și cum ar fi căzut pe aici un meteorit sau ar fi trecut lăcustele. Tufișurile din jur și crengile mai groase ale arborilor nu mai au nici o frunză. Ramurile sînt rupte, scoarța arborilor mîncată, peste tot gunoi, bălegar, crengi și trunchiuri de copaci dărîmați. Sapiens își cere scuze pentru aceste distrugerii, dar... «obrazul subțire cu chelțuială se ține» — după cum i-a spus el lui Wag prin semnele sonore.

1 august. Azi dimineață, Sapiens nu a apărut.

La început, Wagner nu s-a neliniștit.

— Doar nu-i un ac să se piardă. Ce i se poate întîmpla? Nici un animal sălbatic nu îndrăznește să-l atace. Cred că în timpul nopții s-a îndepărtat prea mult de tabără și n-a avut încă timpul să se întoarcă.

Dar orele treceau, și Sapiens nu se arăta. În sfîrșit, am hotărît să plecăm în căutarea lui. Fanii sînt neîntrețuți cînd e vorba să depisteze urme, astfel încît și de data aceasta găsiră repede urma elefantului. Am pornit-o după aceste urme, iar un bătrîn fan, ce mergea în frunte, cerceta urmele și ne tălmăcea cu repeziciune semnele lăsate de elefant.

— Aici elefantul a mîncat iarbă și pe urmă a început să rupă lăstari din tufiș. Apoi a plecat mai departe. Aici a făcut o săritură. S-o fi speriat de ceva. Da, da, uite și ce l-a speriat: urme de leopard. O săritură, și elefantul a luat-o la fugă, frîngînd totul în calea sa. Dar ce s-a întîmplat cu leopardul? Și el fuge... Numai că fuge în partea cealaltă, speriat și el de elefant.

Urmele elefantului ne-au dus departe de tabără, pînă într-o poiană mlăștinoasă, unde urmele erau acoperite de apă. Se vede că elefantul se poticnise, dar a continuat să fugă, desprinzîndu-și cu greu picioarele din nămolul mlăștinos. Iată și apa, în care s-a aruncat elefantul. E fluviul Congo. L-o fi trecut înot?

Călăuzele noastre au pornit-o în căutarea unui sat apropiat, unde au făcut rost de o barcă, cu care au trecut pe celălalt mal. Aici, însă, nu se mai vedea nici o urmă de elefant. Să se fi prăpădit oare? Elefanții știu să înoate, dar Ring oare știa și el? Oare reușise să învețe să înoate ca elefanții? Fanii spuneau că elefantul o pornise

înot după curent. Am mai plutit cu barca cîțiva kilometri înspre ocean. Dar n-am mai văzut nici un fel de urme. Wag era deprimat, căci toată truda noastră fusese zadarnică. Ce s-o fi întimplat cu elefantul? Chiar dacă a rămas în viață, cum va putea el oare trăi în pădure, printre fiarele sălbatice?...

8 august. Am pierdut o săptămînă întreagă tot căutînd elefantul. A fost zadarnic. Sapiens a dispărut fără urme. Nu ne-a mai rămas altceva de făcut decît să-i plătim pe fani și s-o pornim spre casă.

X. DUȘMANI PATRUPEZI ȘI DUȘMANI BIPEZI

— Am terminat de citit jurnalul, spuse Denisov.

— Iată și continuarea lui, răspunse Wagner, mîngîind elefantul pe grumaz. În timp ce dumneata citeai jurnalul, Sapiens, alias Hoiti-Toiti, alias Ring, mi-a spus toată povestea amuzantă a peripețiilor sale. Nu mai nădăjduiam să-l văd în viață, dar el a reușit să găsească singur drumul spre Europa. Te rog, după ce descifrezi, să transcrii notele mele stenografice în care am însemnat povestea elefantului.

Denisov luă caietul plin de liniuțe și puncte, începu să citească și apoi să transcrie toată povestea elefantului, așa cum o redase acesta.

Iată ce i-a povestit Sapiens lui Wagner:

„Nu știu dacă voi reuși să vă fac să înțelegeți prin ce am trecut de cînd am devenit elefant. N-aș fi crezut niciodată și nici prin vis nu mi-ar fi trecut că eu, asistentul profesorului Turner, voi deveni odată elefant și voi trăi în hățiturile africane. Dar, mai bine, să expun în ordine cronologică succesiunea evenimentelor.

În seara aceea, m-am îndepărtat puțin de tabără și pășteam liniștit iarba de pe pajiște. Smulgeam smocuri de ierburi zemoase, scuturam rădăcinile ca să îndepărtez pămîntul de pe ele, apoi le mîncam. După ce am isprăvit iarba, am pornit prin pădure în căutarea unei alte pajiști. Era o noapte cu lună și se vedea destul de bine. Prin aer treceau insecte fosforescente, lilieci și necunoscute păsări nocturne, asemenea bufnițelor. Călcam încet și ușor, fără să

simt măcar greutatea corpului. Mă străduiam să fac cât mai puțin zgomot și adulmecam cu trompa. În dreapta și în stînga mea simteam animale, dar n-aș fi putut spune care anume. N-aveam de ce mă teme, fiind cel mai puternic dintre toate animalele. Leul înusuși trebuia să mi se ferească din cale. Și totuși îmi era groaznic de frică de fiecare foșnet, de fiecare sunet, de un șoricel care se furișă pe lîngă mine sau de o mică vietate asemănătoare vulpilor noastre. Dînd în drum peste un mistreț nu prea mare, m-am dat la o parte, făcîndu-i loc. Cred că nu eram încă conștient de propria-mi putere. Un singur lucru mă liniștea: știam că nu departe de mine se află oameni, prietenii mei, care îmi pot veni în ajutor.

Pășind în felul acesta cu multă grijă, am ieșit într-o poieniță și mă și grăbeam să rup un smoc de iarbă, cînd deodată am simțit mirosul de fiară, iar urechea a prins un foșnet ce venea din niște tufișuri de trestie. Am ridicat trompa, am întors-o grijuliu ca s-o feresc și am început să adulmec în jurul meu. Deodată zării un leopard ascuns în tufișurile de pe malul apei, care mă privea cu ochi lacomi și flămînzî. Tot trupul i se încordase pentru săritură. Încă o clipă, și o să-mi sară în spate. Și atunci, poate unde încă nu eram obișnuit cu viața de elefant și simțeam și judecam prea omenește, n-am mai fost în stare să-mi înving o teamă nebună. M-am cutremurat și am luat-o la fugă.

Copacii trosneau și se prăvăleau în calea mea. Animale de pradă fără număr, speriate de goana mea turbată, țîșneau în tufișuri și din iarbă, repezindu-se care încotro, ceea ce nu făcea decît să mă sperie și mai tare. Parcă eram urmărit de toate animalele din bazinul fluviului Congo. Am fugit astfel, fără să știu cît timp și încotro, pînă m-a oprit un obstacol: apa fluviului. Nu știu să înot — cel puțin îmi amintesc că nu știam cînd eram om. Pe urmele mele era însă leopardul — așa credeam — și de aceea m-am aruncat în apă și am început să dau din picioare, ca și cum aș fi continuat să alerg. În felul acesta am înotat, iar apa m-a răcorit și m-a liniștit întrucîtva. Mi se părea că întreaga pădure este plină numai de fiare sălbatice și flămînde, care așteaptă doar să ies la mal pentru a se năpusti asupra mea. Ore și ore la rînd am înotat astfel, fără să mă opresc.

Soarele răsărise, dar eu tot mai înotam. Pe apa Iluviului au început să treacă bărci cu oameni. La început nu mă temeam de ei, dar deodată am auzit dintr-o barcă o împuşcătură. Nu puteam crede că eram ţinta acestei împuşcături şi de aceea am continuat să înot. Imediat răsună încă o împuşcătură şi simţii o înţepătură ca de albină. Am întors capul şi am văzut că în barca plină cu indigeni şedea şi un alb, după înfăţişare un englez. Aşadar, el era acela care trăsese în mine. Vai! Prin urmare oamenii erau şi mai primejdioşi ca fiarele!

Ce-mi rămânea de făcut? Voiam să strig englezului, să-l rog să nu tragă, dar din gitlejul meu nu ieşeau decît nişte mugete stridente. Dacă englezul nimerea ţinta, eram pierdut... Mi-aşi atras doar atenţia asupra locului vulnerabil dintre ochi şi ureche, unde se află creierul. Mi-am adus aminte de sfatul dumneavoastră şi am întors capul aşa încît glonte să nu mă nimerescă acolo; în acelaşi timp, mă străduiam să ajung cit mai repede la mal. Cînd am urcat pe ţărm, mi-am dat seama că eram o ţintă excelentă, dar capul îmi era întors spre pădure. Englezul cunoştea, se pare, bine cum se vinează elefanţilor, aşa încît socoti zadarnic să tragă în partea posterioară. De aceea, încetă să mai tragă, aşteptînd probabil să întorc capul. Eu însă, uitînd cu totul de animalele sălbatice, m-am năpustit în deşişul pădurii.

Pădurea era acum de nepătruns. Lianele îmi aţineau calea şi în curînd împletiră în jurul meu o reţea atît de deasă, încît n-am mai putut-o străbate şi am fost nevoit să mă opresc. Eram frînt de oboseală. M-am trîntit la pămînt, fără să mă mai gîndesc dacă un elefant se cuvenea să facă acest lucru.

Am avut un vis-înfiorător: se făcea că eu, docentul universitar Ring, asistentul profesorului Turner, mă aflam în odăiţa mea din Berlin, de pe Unter den Linden. Era o noapte de vară. Prin fereastra deschisă îşi trimitea razele o stea singularică. Se simţea mirosul teilor în floare, iar de pe măsută îşi exala aroma o garoafă roşie, într-un vas veneţian de sticlă albastră şlefuită. Deodată, printre aceste mirosuri plăcute, năvăli un oaspete nepoftit, un miros dulceag, amintind de mirosul coacăzei negre. Ştiam însă că este un miros de animal sălbatic. Pregăteam tocmai prelegerea de a doua zi. In-

clinind capul peste cărți, am ațipit, continuind să simt mereu mirosul de tei, de garoafe și de fiară sălbatică. În timp ce dormeam — în vis — am visat că devenisem elefant și că mă găseam în pădurea tropicală... Cum mirosul de animal sălbatic devenea tot mai puternic, m-a tulburat și m-a trezit din somn. Nu era vis, ci realitate. Într-adevăr, mă transformasem în elefant prin vrăjile științei moderne, așa cum Lucius se transformase în măgar.¹

Mirosul pe care l-am simțit era de biped, de sudoare de indian african. La el se adăuga și acela de om alb, probabil omul care trăsesse în mine din barcă. Așadar, erau pe urmele mele. Poate chiar în clipa aceea stăteau ascunși în tufiș, îndreptînd țeava puștii spre locul primejdios dintre ochi și ureche.

Am sărit repede în picioare. Mirosul venea din dreapta. Trebuie deci să fug spre stînga. Fără a sta pe gînduri, o iau la goană rupînd crengi și croindu-mi drum prin tufișuri. Și deodată — cine m-a învățat oare acest lucru? — fac așa cum procedează elefanții cînd caută ca următorii să le piardă urma, și anume, după o retragere zgomotoasă, elefantul se liniștește brusc. Următorul nu mai aude nici un zgomot și-și închipuie că elefantul a rămas locului, dar acesta fuge mai departe călcînd însă atît de ușor și dînd de o parte crengile cu atîta grijă, încît nici chiar o pisică n-ar putea face mai puțin zgomot.

Am alergat cel puțin doi kilometri pînă am îndrăznit, în sfîrșit, să întorc capul și să adulmec văzduhul. Mirosea încă a oameni, dar departe, cel puțin la un kilometru de mine. Mi-am urmat totuși fuga.

Se lăsase noaptea, acea noapte tropicală înăbușitoare, încinsă și întunecoasă s-o tai cu cuțitul. O dată cu întunericul, mă învălui din nou spaima. Mă cuprindea din toate părțile și era tot atît de compactă ca și întunericul. Încotro să fug? Ce să fac? Mi se părea că a sta locului e mai îngrozitor chiar decît a umbla. Drept care am continuat să înaintez cu același pas neobosit.

Curînd, am simțit apa plescînd sub picioare. Am mai făcut cîțiva pași și am simțit că părăsisem pămîntul tare. Era oare un fluviu sau un lac? Orice-ar fi, m-am hotărît s-o pornesc înot. Pe apă eram cel

¹ Lucius este eroul povestirii satirice „Măgarul de aur“ de scriitorul latin Apuleius.

puțin apărat de lei și leoparzi. Am înotat și, spre mirarea mea, foarte curînd am simțit din nou sub picioare pămîntul și am ieșit la mal. Am pornit apoi mai departe.

În drum dădeam peste piraie, riuri și mlaștini. În iarbă șuierau mici vietăți nevăzute, iar broaștele uriașe săreau speriate. Am umblat toată noaptea, iar în zori am fost nevoit să recunosc că mă rătăcisem de tot.

Au mai trecut cîteva zile, și multe lucruri de care mai înainte mă speriam nu-mi mai produceau nici o teamă. Curios! În primele zile ale noii mele existențe de elefant, mă temeam chiar să nu-mi zgîrri pielea cu ghimpî. Cred că mă speriasse povestea cu înțeparea «degețelului» trompei. Curînd, însă, m-am convins că nici ghimpîi cei mai ascuțiți și puternici nu-mi pot face cel mai mic rău, fiindcă pielea mea groasă mă apără ca o platoșă blindată. De asemenea, mă temeam să nu calc întîmplător pe un șarpe veninos, iar cînd aceasta mi s-a întîmplat pentru prima oară, și un șarpe s-a încolăcit în jurul piciorului meu, încercînd să mă muște, uriașa mea inimă de elefant s-a făcut cit un purice. Mi-am dat însă seama de îndată că șarpele nu-mi poate face nici un rău și de atunci găseam chiar o plăcere să strivesc cu piciorul șerpilor care-mi ieșeau în cale și nu se dădeau destul de repede la o parte.

Și, totuși, mai era ceva care îmi provoca teamă. Noaptea trăiam cu spaima fiarelor mari — leul și leopardul. Deși eram mai puternic decît ele și cel puțin tot atît de bine înarmat, nu aveam nici o experiență de luptă și nici instinctul care să-mi călăuzească acțiunile. *Iar ziua mă temeam de vînători, în special de albi. Ah, albi! ăștia!* Dintre toate fiarele ei sînt cei mai primejdioși. Nu pot spune că-mi era frică de cursele, lașurile și capcanele lor. Nici cu focurile sau cu plesnitorile lor nu ar fi putut să mă încolțească. Singura primejdie o constituiau pentru mine gropile acoperite cu frunziș și de aceea cercetam cu grijă drumul pe care mergeam.

Simțeam mirosul satului de la cîtiva kilometri și căutam mereu să ocolesc orice așezare omenească. Cu ajutorul mirosului făceam chiar deosebire între diferite triburi de indigeni. Unele dintre ele erau pentru mine primejdioase, altele mai puțin, altele de fel. Într-un rînd, întinzînd trompa, am simțit un miros nou. Mi-ar fi greu să-l

definesc și să spun dacă era un miros de om sau de animal. Mai degrabă de om. Nu știam ce putea să fie. Și, cum eram curios să aflu toate mirosurile pădurii și tot ce putea deveni pentru mine o primejdie, m-am îndreptat în direcția mirosului. Mergeam ca după o busolă, înaintînd cu foarte multă precauție. Era noapte, și indigenii dorm de obicei buștean. M-am furișat în liniștea cea mai adîncă, cercetînd în același timp cu grijă drumul din fața mea. Mirosul devenea tot mai puternic.

Spre dimineață, am ajuns la marginea pădurii și, ascunzîndu-mă în tufișuri, am cercetat întreaga poiană. Luna pălea și, la lumina ei cenușie, se vedeau niște colibe mititele, cu acoperișurile țuguiate. Intr-o colibă ca asta, un om de statură mijlocie n-ar fi putut sta în picioare. Era o liniște deplină, nici măcar cîinii nu lătrau. M-am apropiat, avînd grijă să am vîntul în față. Nu înțelegeam cine putea locui în asemenea bordeie, făcute parcă de niște copii în joacă.

Deodată am zărit ieșind dintr-o groapă o ființă asemănătoare unei făpturi omenеști. Se ridică în picioare și șuiera. La acest sunet, răspunse o altă mogildeață, care coborî într-o clipă de pe crengile unui copac. Alți doi ieșiră din colibe și se adunară cu toții în fața unui bordei mai mare, înalt cam de vreun metru și jumătate. Aici începură să se sfătuiască, și cînd primele raze ale soarelui înroșiră cerul reușii să-i văd mai bine pe „gnomi” — așa le-am zis eu acestor ființe ciudate. Am înțeles că am dat peste un trib de pigmei — oamenii cei mai mici de pe fața pămîntului. Au pielea de un cafeniu deschis și părul aproape roșu. Chipurile le sînt armonios făcute și bine proporționate, dar statura nu trece de 80—90 cm. Unii dintre acești «copii» aveau bărbi dese și crețe. Pigmeii vorbeau între ei, cu niște glasuri pițigăiate, caraghioase.

Spectacolul era deosebit de interesant, dar mie nu-mi ardea de așa ceva. Acești pitici mă înspăimîntau mai mult decît niște uriași. Aș fi preferat chiar o întîlnire cu albi. Cu toată statura lor mărunță, pigmeii sînt cei mai înverșunați dușmani ai elefanților. Știam asta încă înainte de a fi devenit elefant. Ei sînt arcași excelenți și iscusiți aruncători de suliță. Pigmeii folosesc săgeți otrăvite, și ajunge o singură înțepătură de săgeată ca să omoare un elefant. Ei știu să se furișeze ca niște umbre în spatele elefantului și să-i prindă pi-

cloarele dindărăt în laț sau să-i taie tendonul lui Achille cu un cuțitaș ascuțit. În jurul satelor ei împrăștie ghimpi și bețișoare otrăvite...

Am făcut cale întoarsă și am luat-o la fugă ca atunci când fugisem din fața leopardului. Din spate am auzit țipete și apoi zgomotul urmăririi. Poate că aș fi reușit să mă fac nevăzut dacă aș fi avut în față drum deschis. Dar trebuia să fug prin jungla deasă, ocolind mereu hățșuri de nepătruns. Iar în timpul acesta urmăritorii mei — agili ca maimuțele, repezi ca șopirlele și neobosiți ca ogarii — goneau ca și cum pentru ei nici nu existau obstacole. Dușmanul se apropia din ce în ce mai mult. Aruncaseră chiar în mine câteva suliiți, dar din fericire vegetația deasă mă apăra de ele. Simțeam că mă înăbuș și eram cîț pe ce să mă prăbușesc jos, în timp ce omuleții mă urmăreau pas cu pas fără să cadă sau să se poticnească.

Acum știam pe propria-mi piele că nu-i de loc ușor să fii elefant, că viața chiar a unui animal atît de mare și puternic este o continuă luptă pentru existență. Nici nu-mi venea să cred că în asemenea condiții elefanții reușesc să trăiască o sută de ani și chiar mai mult. Păi, cu emoții ca astea, nu văd cum nu mor mai devreme decât oamenii. Poate însă că elefanții nu se frămîntă ca mine. Eu aveam un creier de om — prea nervos și excitabil. Puteți să mă credeți că, în clipele acelea, pînă și moartea mi se părea mai bună decît o viață în care moartea este veșnic pe urmele tale. Imi venea să mă opresc și să-mi ofer pieptul suliițelor și săgeților otrăvite ale prigonitorilor mei bîpezi... Eram gata să fac și asta, dar în ultima clipă starea mea se schimbă brusc. Pe neașteptate am simțit în văzduh un puternic miros de turmă de elefanți. Nu puteam găsi oare salvarea printre ei?

Pădurea se rărea, și în fața mea apăru savana; ici, colo se vedeau cițiva arbori groși, care îmi îngăduiau să mă ascund de săgețile urmăritorilor mei.

Fugeam în zig-zag, iar pigmeii se mișcau aici din fericire mai greu decît în pădure. Cu toate că le croiam drum larg, tulpinile puternice ale plantelor și jerburilor îi împiedicau să fugă. Mirosul elefanților devenea tot mai puternic, deși nu-i vedeam încă. Dădeam acum peste gropi uriașe, în care elefanții au obiceiul să se făvălească,

Îngropându-se în nisip ca găinile. Pe alocuri se vedea și bălegar. Iată și primii arbori. Din depărtare văd cițiva elefanți trintiți pe jos. Alții stau pe lângă un arbore, ținând în trompă crengi mari cu care-și fac vânt, mișcându-și în același timp coada. Urechile le au ridicate ca niște umbrele. Alții se scaldă liniștiți în apă. Alergam împotriva vântului și elefanții nu simțiră apropierea mea. Panica se răspîndi numai în clipa cînd elefanții cei mai apropiați auziră ropotul picioarelor mele. Doamne, ce s-au mai speriat! Incepură să alerge înnebuniți pe malul apei, scoțînd mugete asurzitoare. Conducătorul lor, în loc să apere spatele turmei, o luă primul la goană, sărînd în apă și trecînd de partea cealaltă. Mamele iubitoare își apărau puii, care erau de altfel tot atît de uriași ca adulții. Tot femelele au trebuit să apere retragerea. Oare irupția mea i-a speriat atît de mult pe elefanți sau simțiseră după goana mea că-i pîndea o altă primejdie, aceea care mă îndemnase pe mine însumi să fug?

M-am aruncat în neștire în apă, am trecut înot riul, întrecînd multe femele și puii lor. Căutam să înaintez cît mai repede, ca să las între mine și următorii mei trupurile masive ale celorlalți elefanți. Firește, asta era o manifestare egoistă din partea mea, am văzut însă că și ceilalți elefanți, cu excepția femelelor-mame, făceau la fel. I-am auzit pe pigmeii apropiîndu-se în goană de riu. Glasurile lor pițigăiate se amestecau cu mugetele ca de goană pe care le scoteau elefanții. Pe mal era un adevărat măcel, dar mă temeam să întorc capul, urmînd să fug mai departe pe șesul întins. Nici pînă astăzi nu știu cum s-a terminat bătălia de pe malul apei, dintre oamenii pitici și animalele uriașe.

Am alergat timp de ore în șir, fără să mă opresc locului. Sleit de oboseală, abia mă mai puteam ține după elefanți, dar nu voiam în ruptul capului să rămîn în urma lor. Ce bine ar fi dacă m-ar primi în turma lor! Aș fi și eu într-o siguranță relativă, căci ei cunosc oarecum mai bine decît mine locurile și dușmanii."

XI. ÎN TURMA DE ELEFANȚI

"„În sfîrșit, elefantul care fugea în față se opri și după el se opriră și ceilalți. Am întors capul și am văzut că nu ne mai urmărea nimeni. Se vedeau doar doi pui de elefant, însoțiți de mamele lor, care alergau spre noi să ne ajungă.

Prezența mea trecuse, pare-se, neobservată. Cînd se adunară însă la un loc și cei rămași în urmă, și încetul cu încetul turma se liniști, elefanții prinseră să se apropie de mine, să mă miroasă cu

trompa și să mă cerceteze din toate părțile. Mă întrebau ceva, mormăind ușor, dar eu nu știam cum să le răspund. Nici nu înțelegeam măcar ce înseamnă acest mormăit — dacă erau supărați de ceva sau erau mulțumiți.

Cel mai mult mă temeam de conducătorul turmei. Știam că înainte ca Wagner să fi făcut asupra mea «operația», fusesem conducătorul turmei. Dacă întâmplător am dat peste aceeași turmă, tar noul ei conducător mă va provoca la luptă pentru hegemonie? Mărturisesc că am fost destul de neliniștit când conducătorul turmei, un elefant masiv și puternic, s-a apropiat de mine și m-a lovit pe neașteptate cu colții în coastă. N-am ripostat și atunci el m-a lovit din nou — era limpede că mă provoca la luptă. Eu însă n-am primit lupta și m-am dat de o parte. Văzînd aceasta, elefantul își răsuci trompa și o băgă în gură, sprijinînd-o de buze. Mai tîrziu, am aflat că acesta este la elefanți un semn de mare tulburare și uimire. Fără îndoială că docilitatea mea îl pusese în încurcătură pe conducătorul turmei, care nu mai știa ce să facă. Pe vremea aceea, însă nu cunoșteam limbajul elefanților și, crezînd că așa se salută ei, mi-am băgat și eu trompa în gură. Văzînd ce fac, elefantul mugi încet și se îndepărtă.

Astăzi înțeleg fiece sunet pe care îl scot elefanții. Știu, de pildă, că atunci când mormăie încet sau scot strigăte scurte își arată bucuria. Spăima o exprimă printr-un urlet puternic, iar teama neașteptată printr-un muget scurt și ascuțit. Tocmai cu asemenea sunete întîmpinase turma apariția mea. Când sînt minioși, răniți sau îngrijorați de ceva, elefanții scot niște sunete guturale profunde. Așa strigase unul dintre elefanți rămas pe malul apei în clipa atacului pigmeilor. Poate că fusese rănit de moarte de săgețile otrăvite ale piticilor. Când pornesc să atace un dușman, elefanții scot strigăte puternice. De fapt, am redat aici doar «cuvintele» de bază din limbajul elefanților, acelea prin care își exprimă principalele lor reacții, dar aceste «cuvinte» au, la rîndul lor, nenumărate nuanțe.

La început, mi-era teamă ca nu cumva elefanții să-și dea seama că nu sînt un elefant adevărat și să mă alunge din turmă. Cred că au simțit într-adevăr că e ceva neobișnuit la mine, dar s-au dovedit destul de pașnici. Se purtau cu mine ca și cum aș fi fost un copil slab de minte care nu face însă rău nimănui.

Viața mea începu să se desfășoare destul de uniform. Umblam întotdeauna în șir, unul după altul. De pe la orele 10—11 dimineața pîna la 3 după-amiaza, ne odîhneam, apoi pășteam din nou. Noaptea ne odihneam iarăși cîteva ore, în care timp unii se culcau cu adevărat, mai toți moșăiau și numai unul singur stătea de veghe.

Dar nu mă împăcam cu gândul că va trebui să-mi petrec toată viața într-o turmă de elefanți. Mi-era dor de oameni. Deși aveam înfățișare de elefant, tare aș fi vrut să trăiesc împreună cu oamenii, liniștit și fără teamă. M-aș fi dus bucuros la albi, dar mi-era frică că mă vor omori pentru colții mei de fildes. Mărturisesc că am încercat chiar o dată să-mi rup colții ca să nu mai am astfel nici un preț în ochii oamenilor, dar n-am izbutit. Ori erau de neclintit, ori nu eram în stare să-i fring; a trebuit dar să rămân cu turma de elefanți mai bine de o lună de zile.

Intr-un rînd, ne aflam pe un loc deschis, în mijlocul întinselor savane. Eu eram cel care stăteam de strajă. Era o noapte înstelată, dar fără lună, și elefanții moșăiau în liniște. M-am îndepărtat puțin, ca să ascult mai bine și să adușmesc miresmele nopții. Mirosea doar a tot felul de ierburi și a mici reptile și jivine, care nu însemnau nici o primejdie pentru noi. Deodată însă departe, foarte departe, aproape la marginea zării, scînteie o luminie. Se stinse însă imediat, apoi apără din nou, aprinzîndu-se tot mai tare.

După cîteva clipe, în stînga luminiței se ivi alta, apoi — la o oarecare distanță — a treia și a patra. Nu, nu erau vînători ce se pregăteau să înnopteze. Focurile erau aprinse la distanțe egale, ca și cum prin savană ar fi trecut o stradă, pe care se aprindeau felinarele. Și, deodată, în direcția opusă am zărit focuri asemănătoare. Ne aflam, așadar, între două linii de foc. În curînd, la un capăt al drumului dintre cele două linii de foc, gonașii ne vor încolți, strigînd și pocnînd din plesnitori, pe cînd la celălalt capăt ne vor aștepta gropile sau țarcurile — asta după cum vînătorii vor voi să ne prindă de vii sau să ne omoare. În gropi ne vom rupe picioarele și nu vom fi buni decît de tăiere, iar dacă nimerim în țarcuri ne așteaptă o viață de sclavi. Elefanții se tem de foc și, în genere, sînt fricoși. Speriați de zgomot, ei năvălesc în direcția unde nu se văd focuri și nu se aud zgomote, adică tocmai într-acolo unde-i așteaptă capcana sau moartea.

Singur în toată turma, înțelegeam situația și mă întrebam ce avantaje am de pe urma acestui lucru. Ce să fac? S-o pornesc spre focuri? Acolo mă vor întîmpina oameni înarmați. Dar dacă reușesc să sparg încercuirea? În orice caz, riscul este de preferat unei morți sigure sau robiei. Dar asta înseamnă că va trebui să mă despart de turmă și să încep să trăiesc din nou singur. Mai devreme sau mai tîrziu, o să pier oricum de un glonte, de o săgeată otrăvită sau de colții vreunei fiare...

De fapt mi se părea că mai șovăi încă, pentru că în realitate făcusem alegerea. Fără să-mi dau seama, mă îndepărtasem de

turmă, nădăjduind că atunci când elefanții se vor trezi și vor începe să fugă nu mă vor duce și pe mine în viltoarea generală de-a dreptul la pieire.

Auzeam acum strigătele hăițașilor, bubuitul tobelor, pocnituri, fluierături și impușcături. În clipa asta, am scos un strigăt puternic de alarmă. Elefanții s-au trezit și, speriați, prind să se înghesuie, mugind din toate puterile. Parcă se cutremură pământul de urletele turmei. Elefanții se uită în jur buimăciți, văd focurile care par să se apropie (într-adevăr oamenii le mută mereu mai aproape), se opresc din mugit și se năpustesc în direcția unde nu văd focuri, dar de aici se aude zgomotul gonașilor ce se apropie. Atunci turma se întoarce și o pornește în partea cealaltă... unde o așteaptă o moarte sigură. E adevărat, moartea aceasta nu este chiar atât de apropiată. Vinătoarea o să mai dureze zile întregi pînă cînd focurile se vor strînge tot mai mult, iar gonașii se vor apropia de elefanți și-i vor încolți, aducîndu-i cu încetul în țarcuri sau în gropi.

Mă străduiesc din toate puterile să nu mă alătur elefanților, să rămîn de unul singur. Panica ce a cuprins întreaga turmă s-a transmis și nervilor mei de elefant și de acolo creierului meu omenesc. Teama îmi întunecă mintea și sînt gata să mă iau după turmă. Chem într-ajutor întreaga mea bărbăție, toată voința de care sînt în stare. Nu se poate! Creierul meu de om trebuie să învingă spaima elefantului, să-și supună acest munte de carne, sînge și oase, care vrea să mă ducă spre pieire.

Ca un șofer, întorc volanul «autocamionului» și cotesc drept spre apă. Plescăit, o cascadă de stropi și apoi liniște... Apa mi-a răcorit singele fierbinte de elefant. Rațiunea a învins. Acum ea este stăpînă pe picioarele mele de pahiderm, care calcă docil.

M-am gîndit la o stratagemă, pe care elefanții obișnuiți nu o cunosc: să mă cufund în apă ca un hipopotam și să caut să respir numai prin virful trompei. Fac o încercare, dar apa năvălește prin urechi și ochi, — aproape mă înăbuș. Din cînd în cînd, scot capul afară și ascult. Hăițașii sînt tot mai aproape. Mă cufund iarăși în apă și iată-i trecînd pe lîngă mine, fără să mă vadă.

Nu mai vreau să îndur emoțiile și spaima asta fără sfîrșit. Orice s-ar întîmpla, nu mă voi îndrepta spre vînători. O să cobor pe Congo și o să caut una dintre agențiile care se află în număr destul de mare între Stanley-Poor și Boma. Mă voi opri la o agenție din astea sau la o fermă și voi căuta să le arăt oamenilor pașnici că nu sînt un elefant sălbatic, ci unul dresat. Și atunci nu mă vor ucide.“

XII. ÎN SLUJBA BRACONIERILOR

„Îndeplinirea acestui plan s-a dovedit a fi mai grea decât îmi închipuisem eu. Am găsit destul de repede albia fluviului și am pornit-o în jos, dus de curent. Ziua mergeam de-a lungul malului, iar noaptea înotam pe firul apei. Călătoream destul de bine, căci pe aici fluviul este navigabil, și fiarelor sălbatice le e teamă să se apropie prea mult de țărni. Tot timpul cit a durat călătoria mea spre vărsarea fluviului — aproape o lună de zile —, n-am auzit decât o singură dată răgetul îndepărtat al unui leu și am avut o ciocnire destul de neplăcută cu un hipopotam. Ciocnirea s-a produs în sensul propriu și figurat al cuvintului. Era noapte, și hipopotamul se cufundase în apă pînă la nări. Nu l-am observat și, înotînd, m-am izbit de animalul ăsta stîngaci, ca de un ghețar. Hipopotamul se cufundă și mai mult în apă și începu să mă lovească în pîntece cu botu-i teșit. M-am grăbit să mă îndepărtez, dar hipopotamul a scos capul afară și sforăind supărat s-a luat după mine. Pînă la urmă, am reușit însă să scap de el.

Am ajuns fără alte peripeții pînă la Lukungi, unde am zărit o agenție mare, care după pavilion părea belgiană. În zori am ieșit din pădure și m-am îndreptat spre clădiri, dînd pașnic din cap. Dar totul a fost zadarnic, căci doi dulăi uriași se năpustiră asupra mea, lătrînd cu furie. Din casă ieși un om îmbrăcat într-un costum alb, dar, văzîndu-mă, se întoarse repede înapoi. Cițiva negri se buluciră prin curte, grăbindu-se să se ascundă și ei în casă. Pe urmă... pe urmă, am auzit două împușcături și, fără s-o mai aștept și pe a treia, am făcut cale întoarsă spre pădure.

A mai trecut o vreme și într-o noapte mergeam printr-o pădure rară și mohorită — așa cum sînt multe în Africa centrală: vegetație înnegrită, sol mlăștinos și trunchiuri putrede de arbori. Plouase nu de mult, și noaptea era, pentru regiunea asta de ecuator, destul de răcoroasă. Vîntul sulă rece. Cu toate că noi, elefanții, avem pielea groasă, sîntem destul de simțitori la umezeală. Pe timp de ploaie și de vreme umedă nu stăm locului, ci căutăm să ne mișcăm mereu, ca să ne încălzim.

Mergeam de cîteva ore cu pas egal, cînd deodată am văzut în față pîlpîirea unui foc. Locurile erau pe aici destul de sălbatice — nici măcar sate de negri nu întilneam în drum. Cine ar fi putut aprinde focul? Am grăbit pasul și în curînd am ajuns la capătul pădurii, unde începea savana. Iarba nu era prea înaltă. Se vede că nu de mult bîntuise pe aici un incendiu, și iarba nu avusese încă timpul să crească. Cam la o jumătate de kilometru de la marginea pădurii, zării un cort vechi și zdrențuit. Lîngă el ardea un foc, în jurul căruia

ședeau doi oameni, după aparență europeni. Unul dintre ei amesteca ceva într-o gamelă deasupra focului. Un al treilea, fără îndoială un indigen — un bărbat frumos, pe jumătate despuiat —, stătea și el lângă foc, nemișcat ca o statuie de bronz.

M-am apropiat încet de foc, fără a-mi lua ochii de la oameni. Când mi-am dat seama că m-au văzut, am ingenunchiat, cum fac elefanții dresați când trebuie să li se încarce poveri în spinare. Unul dintre oameni, cu o cască de plută în cap, puse mina pe pușcă — era neîndoielnic că vrea să tragă în mine. Dar, în aceeași clipă, indigenul strigă într-o engleză stricată :

— Nu trebuie! Elefant bun, elefant domestic! și se repezi spre mine.

— Dă-te la o parte! Hai repede, că te găuresc pe loc! Hei, tu ăla de colo, cum te cheamă? strigă albul, punînd pușca la ochi.

— M... pepo, răspunse indigenul, dar nu se dădu la o parte, ci se apropie și mai mult de mine, ca și cum ar fi vrut să mă apere cu trupul său de gloanțele albului.

— Vezi, *bana*¹, elefant este împlînzit! spuse el mîngîindu-mi trompa.

— Marș de aici, maimuță! strigă omul cu arma. Vezi că trag! Una, două...

— Stai, Bacala, spuse al doilea alb, un bărbat înalt și uscățiv. Mpepo are dreptate. Avem destul fildeș și n-o să ne fie prea ușor și nici ieftin să-l transportăm, fie măcar și pînă la Matada. După cum poți vedea, elefantul este într-adevăr împlînzit. N-are rost să întrebăm al cui este și de ce umblă noaptea brambura. Dar ce știu este că *ne poate fi de mare folos. Cu toate că nu poate duce prea departe o povară, ridică pînă la o tonă. Ei, hai să zicem o jumătate de tonă. Cu alte cuvinte, ne face treaba a 30—40 de hamali. Înțelegi? Și, pe deasupra, n-o să ne coste nimic. Pe urmă, cînd n-o să mai avem nevoie de el, îl omorîm și mai adăugăm la colecția noastră și colții lui. E clar?*

Albul, căruia îi spuneau Bacala, ascultă tot timpul nerăbdător, încercînd chiar de citeva ori să tragă. Dar cînd celălalt socoti că îi vor costa hamalii pe care i-ar putea înlocui, se lăsă înduplecat și lăsă arma în jos.

— Hei, tu, ăla de colo, cum te cheamă? se întoarse el spre indigen.

— M...pepo, răspunse acesta. Am văzut mai tîrziu că Bacala i se adresa de fiecare dată negrului spunîndu-i doar: «Hei tu, ăla de colo, cum te cheamă?», iar acesta răspundea invariabil: «M...pepo!», făcînd

¹ *Bana* — domnule,

o mică pauză după litera «M», ca și cum i-ar fi fost greu să-și rostească numele.

— Vino încoa' și adu și elefantul!

M-am lăsat cu bucurie dus de Mpepo, care mă trăgea spre foc.

— Ce nume să-i dăm? Ce-ai zice de Truant¹. Cred că Truant este numele cel mai potrivit pentru el. Ce zici, Cockes?

M-am uitat la Cockes, care părea să fie vinăt din cap pînă în picioare. M-a impresionat în special nasul lui, care părea scos chiar acum dintr-o cutie cu vopsea liliachie. Trupu-i învinețit era acoperit cu o cămașă albăstruie, deschisă la piept, iar mînecele îi erau suflecate deasupra coatelor. Vorbea răgușit, cu o voce peltică, rostogolind r-urile; glasu-i gros părea la fel de decolorat ca și cămașa.

— Bine, se învoii el. Fie și Truant.

Lingă foc prinseră să se miște niște cîrpe, dindărătul cărora se auzi un glas gros, dar foarte slab:

— Ce s-a întîmplat?

— Mai trăiești? Credeam că ai și murit, spuse calm Bacala întorcîndu-se spre mormanul de cîrpe.

Cîrpele se mișcă și mai tare, și din ele se ivi deodată o mină groasă, care dădu deoparte zdrențele. Un om voinic, bine legat, se ridică și se așază apoi greoi, sprijinindu-se în mîini și legănîndu-se amețit. Avea chipul palid de tot, iar barba roșcovană era zbîrlită. Se vedea că albul — avea fața albă de tot — era bolnav. Mă privi cu niște ochi spălăciți, apoi zimbi și spuse:

— La cei trei vagabonzi s-a mai adăugat un al patrulea. Piele albă, suflet negru. Piele neagră, suflet alb. Unul singur cîntîț, și acela bakuba! Și, zicînd acestea, bolnavul căzu în nesimțire.

— Delirează, spuse Bacala.

— Un delir cam jignitor, răspunse Cockes. Vorbește în pilde. Unul cîntîț — și acela bakuba. Înțelegi ce înseamnă asta? Doar numai Mpepo face parte din tribul bakuba, lucru pe care îl poți vedea ușor după dinții lui: după obiceiul tribului, incisivii de sus sînt smulși. Prin urmare, el singur este cîntîț, în timp ce noi nu sîntem decît niște pungași.

— Și Brown așijderea. El are pielea mai albă decît noi, prin urmare și sufletul mai negru, dacă e vorba pe așa. Brown, și tu ești pungaș?

Brown nu răspunse nimic.

— Și-a pierdut din nou cunoștința.

— Cu atît mai bine. Și ar fi și mai bine dacă nu și-ar mai reveni

¹ Truant — trîntor, vagabond (lb. engl.).

de fel. De pe urma lui nu văd ce foloase mai putem trage acum. În schimb, din cauza lui sintem legați de mâini și de picioare.

— Dar cînd se va face bine, o să prețuiască cît noi doi la un loc.

— Nicîi asta nu-mi face prea mare bucurie. Nu înțelegi că Brown e de prisos?...

Brown mormăi ceva în delirul său, ceea ce-i făcu pe cei doi să înceteze vorba.

— Hei, tu ăla de colo, cum te cheamă?

— M...pepo!

— Leagă elefantul de un copac, să nu fugă.

— Nu, elefant nu fuge, răspunse Mpepo, mîngîindu-mi piciorul.

Dimineața, la lumina zilei, i-am cercetat cu mai multă atenție pe noii mei stăpîni. Cel mai mult îmi plăcea Mpepo, care era întotdeauna vesel și zimbea, arătîndu-și dinții albi, întrucîtva urîțiți de lipsa celor doi incisivi superiori. Se vedea că iubește elefanții, căci avea multă grijă de mine. Imi spăla urechile, ochii, picioarele și cutele din piele. Imi aducea fructe și poame gustoase, pe care le căuta pentru mine.

Brown era tot bolnav, așa că nu-mi puteam forma o imagine exactă despre el. Imi plăceau fața lui și felul deschis cum vorbea cu ceilalți. În schimb, Bacala și Cockes erau de-a dreptul nesuferiți. Bacala, mai ales, produsese asupra mea o impresie ciudată, neplăcută. Purta un costum murdar și rupt, care însă se vedea că fusese făcut din cel mai bun material și că avea o croială excelentă. Costumul cred că aparținuse cîndva unui turist foarte bogat. Nu-mi ieșea din cap că atît costumul cît și pînza de cort și le procurase în mod necinstit. Poate chiar că ucisese vreun explorator englez, pe care apoi îl jefuise. Arma minunată pe care o avea cred că și ea era a englezului asasinat. La brîu purta un revolver mare și un cuțit uriaș, cum nu mai văzusem încă. Bacala era sau portughez, sau spaniol, în orice caz un om fără patrie, fără familie și fără vreo ocupație precisă.

Cockes cel vînat era englez; se vedea că nu se împăcase cu legile țării sale. Toți trei erau braconieri și vîneau elefanți pentru colții lor de fildeș, fără să țină seamă de nici un fel de legi și granițe.

Mpepo era călăuza lor și tot el îi învăța cum să vîneze. Deși foarte tînăr, se pricepea de minune la elefanți, iar vîntoarea de elefanți era o joacă pentru el. E adevărat că metodele sale de vînat erau grosolane și barbare. Dar nu cunoștea altele. În fond, vîna așa cum învățase de la părinți. Cît privește pe braconieri, acestora le era cu totul indiferent cum ucideau elefanți. Ei înconjurau cu un

cerc de foc și îi omorau apoi, pe jumătate sufocați de fum și pirluiți de flăcări, sau îi prindeau în gropi în care înfingeau pari ascuțiți, îi împuşcau, le tăiau tendoanele de la picioarele din spate sau îi ameteau de sus cu niște drugi spinzurați, și apoi îi ucideau. Dar, oricum i-ar fi vinat, Mpepo le era mereu de mare folos.

XIII. TRUANT SE ȚINE DE POZNE

Intr-o zi, când Brown dădea semne că se înzdrăvenește, dar era încă prea slab ca să ia parte la vânătoare, Cockes și Bacala se urcară pe spinarea mea și porniră la cițiva zeci de kilometri să aducă colții unui elefant ucis cu o zi înainte. Nimeni nu-i auzea, eu fiind doar o vită de povară, așa încît vorbeau între ei fără fereală.

— Maimuței ăsteia de ciocolată — cum dracu i-o fi zicînd? — va trebui să-i dăm după înțelegere a cincea parte din vinat, spuse Bacala.

— Cam mult, răspunse Cockes.

— Iar restul îl vom împărți în trei: ție, mie și lui Brown. Dacă socotim că un kilogram de fildeș ne va aduce între 75 și 100 de mărci...

— Vezi să nu ne dea! În treaba asta, tu nu te pricepi de loc. Există așa-zisul fildeș moale sau mort și fildeșul tare sau viu. Ala de-i zice moale este de fapt foarte masiv, alb și fin. Din el se fac mingi de biliard, clape de pian și piepteni. Fildeșul ăsta se plătește scump, dar elefanții de pe aici nu-l au. Pentru fildeș moale trebuie să pleci tocmai în Africa orientală. Acolo însă îți moaie bine oasele mai înainte de a-ți îngădui să omori măcar un singur elefant. Fildeșul elefanților de aici este tare și transparent. Din el nu se pot face decît minere pentru bastoane și umbrele sau piepteni ieftini.

— Păi, cum vine asta? Întrebă Bacala posomorît. Inseamnă că am muncit de pomană?

— De ce de pomană? O să rămînem și noi cu ceva. Dacă vînam în patru, iar vinatul îl împărțim numai pe din două, nu vād să fie o afacere prea proastă...

— Să mă facă elefanții piftie dacă nu m-am gîndit și eu la asta.

— Nu ajunge să te gîndești, ci trebuie să treci la faptă. Azi-mîine, Brown se pune bine pe picioare și atunci n-o să-i mai putem face nimic. Bivolul ăsta roșcovan are o putere de taur. Iar Mpepo este ager ca o maimuță. Trebuie să-i lichidăm pe amîndoi dintr-o dată. Cel mai bine ar fi noaptea. Pentru mai multă siguranță, să-i îmbătăm înainte. Ne-a mai rămas puțin alcool, cred c-o să fie destul.

— Când ?

— Uite c-am ajuns...

Intr-o groapă imensă zăcea pe o coastă un elefant. Nefericitul animal își spintecase burta cu trei zile înainte într-un par ascuțit, dar mai era încă viu. Bacala îi trimise un glonț în cap, după care coborî împreună cu Cockes și se apucă să-i taie colții. Au lucrat aproape toată ziua. Soarele cobora la asfințit, când cei doi albi prinseră bine colții cu fringhii pe spinarea mea și o pornirăm spre tabără.

Când am ajuns aproape de cort, Cockes spuse ca și cum ar fi urmat o discuție abia întreruptă :

— N-are nici un rost să mai amînăm. La noapte !

Îi aștepta însă o dezamăgire, căci, spre marea lor uimire, nu-l găsiră pe Brown în cort. Mpepo le explică că «bana» se simțise atît de bine încît o pornise la vînătoare și că s-ar putea să nu se întoarcă decît în zori. Bacala injură printre dinți — era nevoit să amine pentru altă dată uciderea lui Brown.

Brown se întoarse abia spre dimineață, când Cockes și Bacala dormeau duși. Se apropie de Mpepo și-l bătui pe umăr. Indigenul, care stătea de strajă, zimbi vesel, arătîndu-și dinții. Brown îl chemă prin gesturi să vină lîngă mine, poruncindu-i să se urce. Mpepo îmi făcu semn cu mîna și atunci îngenuncheai, iar ei se urcară pe spinarea mea. O pornirăm cu toții de-a lungul lizierei pădurii.

— Vreau să le fac o surpriză. Ei își închipuie că mai sînt bolnav, dar eu sînt sănătos tun. În noaptea asta am reușit să ucid un elefant, un elefant mare, cu niște colți minunați. Ai să mă ajuți să-i car. Să vezi ce o să se mai mire Bacala și Cockes.

La lumina soarelui, care tocmai răsărea, am zărit pe malul rîului, printre arbuștii de cafea, corpul uriaș al unui elefant zăcînd pe o coastă.

După ce colții fură tăiați, am pornit înapoi — în întîmpinarea morții noastre. Pe Brown și Mpepo îi aștepta o moarte imediată, în timp ce eu urma să le împărtășesc soarta puțin mai tîrziu. De altfel, eu puteam fugi oricînd de ei, dar nu voiam s-o fac, deoarece nu mă amenința o primejdie imediată și voiam să fac tot ce-mi stătea în putință ca să-i salvez de la moarte pe Brown și Mpepo. Cel mai rău îmi părea de Mpepo, tînărul acesta vesel, cu corp de Apollo. Dar cum să-i previn ? Vai, nu puteam să le anunț primejdia ce-i amenința... Ce-ar fi însă dacă aș refuza să-i duc înapoi la tabără ?

M-am întors brusc din drum și am luat-o spre fluviu. Mă gîndeam că de-a lungul fluviului Congo vom întîlni oameni și că Brown se va putea întoarce în țări mai civilizate. Dar el nu înțelese de ce făceam asta și începu să mă croiască pe grumaz cu o vergea de fier ascuțită. Vîrfurile vergelei îmi străpungea pielea, și așa foarte

sensibilă, lăsându-mi răni dureroase. Mi-am amintit cu cită greutate mi se vindecase rana pe care mi-o făcuse glonteile englezului aceleia din barcă. L-am auzit pe Mpepo rugîndu-l pe Brown să nu mă mai lovească pe grumaz, dar acesta era furios de nesupunerea mea și mă lovea tot mai puternic, rănindu-mă tot mai adînc.

Mpepo încercă să mă înduplece, spunîndu-mi pe limba lui cele mai mîngîietoare cuvinte. Nu înțelegeam cuvintele, dar intonațiile glasului le înțeleg tot atît de bine și oamenii și animalele. Mpepo se aplecă și mă sărută pe gît. Sărmanul Mpepo ! Dacă ar fi știut că mă ruga să-l duc la moarte !..

— Trebuie împușcat și basta ! spuse Brown. Dacă Truant nu vrea să ne ducă, nu mai e bun decît pentru colții de fildes. Elefant blestemat ! Adevărat «vagabond». Și-a părăsit stăpîinii și acum vrea s-o șteargă și de la noi. Dar n-o să-i meargă. Ii trag chiar acum un glonte între ochi și ureche.

Auzînd aceste cuvinte, m-am cutremurat. Brown era vînător de elefanți și nu va greși ținta, mai ales că era pe spinarea mea... Ce să fac ? Să pier eu însumi sau să-i las pradă unei morți sigure ? L-am auzit pe Mpepo rugîndu-se de Brown să mă cruțe. Dar englezul era neînduplecat și îl văzui că pune pușca la ochi.

În această ultimă clipă, m-am întors brusc în direcția taberei. Brown izbucni în ris.

— S-ar zice că elefantul ăsta înțelege vorba omenească și știe că am vrut să-l împușc, spuse el.

Am mers liniștit cîțiva pași, apoi deodată l-am apucat cu trompa pe Brown, l-am tras jos de pe spinare, punîndu-l pe pămînt, și am fugit repede spre pădure cu Mpepo. Brown striga și înjura cît îl ținea gura. Nu se lovise, totuși era după boală și nu avu putere să se ridice imediat de jos. Am profitat de acest lucru și am ajuns în fugă la pădure. «Dacă nu-i pot scăpa pe amîndoi — gîndii eu —, să-l salvez măcar pe Mpepo». Dar nici negrul nu voia să se despartă de tabără, căci nu degeaba vînase el atîtea lunj elefanți, riscîndu-și mereu viața. Acum venise vremea să-și capete răsplata. Ar fi trebuit să-l țin pe Mpepo cu trompa, dar nu m-am gîndit că o să îndrăznească să sară de pe înălțimea spinării mele. Tînărul era însă agil ca o mai-muță și făcu ceva la care nu mă așteptam : cînd am ajuns în pădure, se apucă de crengile unui copac și se prinse de un arbore. Nu-l puteam ajunge, dar nu m-am mișcat de lîngă arbore pînă cînd am simțit mirosul lui Brown, care se apropia pe furiș, pe la spate. N-am mai așteptat ca acesta să tragă în mine și am fugit în desîșul pădurii.

Cei doi plecară, dar eu nu voiam să-i las în voia soartei și după ce am așteptat puțin am pornit-o și eu la drum. Am făcut un ocol și

totuși am ajuns în tabără înaintea lor. Cockes și Bacala rămăseră foarte mirați văzându-mă fără însoțitor și cu colții de fildeș în spinare.

— Să ne fi ajutat oare elefanții sau niște fiare sălbatice să ne descotorosim de Brown și de Mpepo? spuse Cockes dezlegind frînghiia.

Bucuria lor era însă timpurie, căci în curînd își făcură apariția Mpepo și Brown, acesta din urmă înjurînd de mama focului. Văzîndu-mă, Brown se dezlănțui cu un nou torent de blesteme și înjurături. Le povesti tovarășilor săi necazurile pe care i le făcuseră, căuțînd să-i convingă să mă împuște pe loc. Cockes însă își avea planul lui și se împotrivi, apucîndu-se din nou de misterioasele sale socoteli. Cockes și Bacala se arătară bucuroși de însănătoșirea lui Brown și-și exprimară bucuria că se întorsese cu niște colți de fildeș atît de frumoși.

XIV. PATRU CADAVRE ȘI O GRĂMADĂ DE FILDEȘ

„Oamenii se culcară devreme. Cum în noaptea aceea nu era de gardă, Mpepo adormi ca un prunc nou născut. La rîndul său, Brown, fiind foarte obosit, adormi și el buștean. Cockes stătea de veghe, iar Bacala se răsucea în așternut, neputînd să adoarmă. Ridică de cîteva ori capul, privind întrebător la Cockes, dar acesta clătina din cap: «E prea devreme».

Luna apăru tîrziu deasupra pădurii, trimițînd asupra poienii razele sale palide. Undeva, din pădure, se auzi scîncetul ca de copil al unui pui de animal căzut, probabil, în ghearele unei fiare. Țipătul nu-l trezi din somn pe Brown, semn că dormea adînc. Cockes îi făcu un semn lui Bacala, și acesta, care-i urmărise fiecare gest, se ridică imediat și duse mîna la spate ca să scoată revolverul din buzunar. Mi-am zis că este momentul să fac ceva ca să-i scap. Am folosit un mijloc, întrebîntat de obicei de elefanții indieni cînd vor să-și sperie dușmanul. Am apăsat cu forță orificiul trompei de pămînt și am început să suflu cu putere. S-a auzit imediat un zgomot ciudat și în același timp înfricoșător: trosnet, gîlgiit, sforăit, ceva care putea trezi și morții din groapă. Or, Brown nu era încă mort.

— Care dracu cîntă la trombon? spuse el ridicînd capul și zgîindu-și ochii somnoroși. Bacala se lăsă pe vine.

— Ce faci, danzezi? îl întrebă Brown.

— Eu... adică elefantul ăsta blestemat m-a trezit din somn. Că ră-te de aici!

Am rămas însă locului și după cîtva timp, cînd Brown s-a cufundat din nou în somn, am repetat figura. Cockes se apropiase tocmai

de el cu revolverul în mână, cînd am suflat din toate puterile. Brown se repezi la mine și mă lovi tare cu latul palmei peste virful trompei. De durere, mi-am răsucit în grabă trompa și m-am îndepărtat.

— Am să te omor, vită blestemată! strigă el. Asta nu e elefant, e un adevărat diavol. Mpepo! Ia gonește elefantul ăsta de aici. Să se ducă în baltă... De ce ții revolverul în mână? întrebă deodată Brown, privindu-l bănuitor pe Cockes.

— Am vrut să-l împușc pe Truant, să se ducă dracului mai încolo. Brown se trînti la pămînt și adormi. M-am dat cîțiva pași mai departe, urmărindu-i însă cu ochii pe cei doi.

— Elefant blestemat! îl auzii pe Cockes, șuierînd printre dinți și amenințindu-mă cu pumnul.

— A adulmecat o fiară sălbatică, răspuse Mpepo. Tînărul negru voia să-mi ia apărarea și nici nu bănuia sărmanul cît de aproape era de adevăr. Da, simțisem apropierea fiarelor sălbatice, a necruțătoarelor fiare bipede.

Abia în zori îi făcu Cockes semn cu capul lui Bacala. Amîndoi săriră deodată. Cockes la Brown și Bacala la Mpepo și traseră în același timp. Mpepo scoase un țipăt jalnic și ascuțit, ca puiul de animal ce strigase în noapte, se răsuci și căzu la pămînt, zgîrcindu-și brațele și picioarele. Brown nu scoase nici un geamăt. Totul se petrecuse atît de repede, încît n-am mai avut timpul să-i previn pe acești nenorociți...

Dar Brown nu murise. Se ridică brusc, se sprijini în cot și trase în Cockes, care se aplecase deasupra lui. Acesta căzu ca secerat. Pitindu-se îndărătul cadavrului lui Cockes, Brown începu să tragă în Bacala.

— A-aaa, roșcovan păcătos! strigă Bacala, după care mai ochi o dată și o luă la fugă. După cîțiva pași, însă, se răsuci în loc, cum fac oamenii cînd glonte le îi nimerește în cap, și căzu la pămînt. Brown suspină din greu și se răsturnă pe spate. Poiana era plină de sîngele oamenilor. Se făcuse liniște. Doar Brown mai horcăia. M-am apropiat și l-am privit. Ochii îi erau tulburi, dar, cu un ultim efort, reuși să mai tragă un glonte, care-mi zgîrie ușor pielea pe genunchi, la piciorul drept din față."

XV. O MANEVRA CE MI IZBUTEȘTE

„Eram la Matada, cînd îmi surise și mie în sfîrșit norocul. Se înserase, soarele asfîntise în spatele munților care despart bazinul fluviului Congo de ocean. Mergeam prin pădure, nu departe de fluviu, cuprins de gânduri triste. Regretam aproape că nu iusesem prins

în țarc, o dată cu restul turmei. Poate că acum n-aș mai fi fost un proscris: sau mi s-ar fi terminat suferințele pămîntești, sau aș fi devenit un elefant muncitor și cinstit.

În dreapta, printre arborii de pe țârm, scînteia apa, reflectînd în mii de culori razele soarelui ce apunea. În stînga se ridicau arbori uriași de cauciuc a căror scoarță crestată dovedea că prin apropiere locuiau oameni.

Am mai mers cîteva sute de metri și am văzut niște terenuri cultivate, unde creșteau manioca, mei, banani, ananas, trestie de zahăr și tutun. Călcînd cu grijă, am trecut hatul dintre ogrorul de trestie de zahăr și cel de tulun și am ajuns într-o poiană mai măricică, în mijlocul căreia se înălța o casă. În jurul acesteia nu se vedea nimeni, dar în poiană, nu departe de mine, alergau niște copii: un băiețaș și o fetiță de vreo 7—9 ani se jucau cu cercul.

Am pășit în poiană fără să fiu observat și, deodată, ridicîndu-mă pe labela dindărăt, am început să țip cît mai caraghios și să joc. Zărîndu-mă, copiii rămaseră muși de uimire, iar eu, bucuros că nu izbucniseră în plîns și nu fugiseră din prima clipă, făceam cele mai năstrușnice giumbușlucuri, pe care chiar un elefant de circ nu s-ar fi gîndit să le facă nici măcar în vis! Băiețașul își arătă primul încîntarea și începu să ridă în hohote, iar fetița să bată din palme. *E dansam, mă dădeam tumba, mă ridicam cînd pe labela din față, cînd pe cele dindărăt, făceam plecăciuni.*

Copiii prinseră curaj și se apropiară de mine. Pînă la urmă, le-am întins cu grijă trompa, oferindu-i băiatului să se așeze și să se dea în leagăn. După puțină șovăială, băiețașul se hotărî și, așezîndu-se pe capătul trompei, începu să se legene. Pe urmă am legănat și fetița. Mărturisesc că eram atît de bucuros de tovărășia acestor micuți pui de om, care rîdeau fără grijă, încît eu însumi m-am lăsat prins de joacă și nici n-am observat cînd s-a apropiat de noi un bărbat înalt și uscățiv. Fața-i era gălbejită și ochii duși în fundul capului — mărturia crizei de friguri tropicale prin care tocmai trecuse. Ne privi mut de uimire. Deodată îl zăriră și copiii.

— Tată! strigă băiețașul în limba engleză. Uite ce Hoiti-Toiti a venit la noi!

— Hoiti-Toiti?! repetă tatăl cu un glas gros. Ținea mîinile atîrnate în jos și se vedea că nu știe ce să facă. Atunci m-am înclinat foarte politicos și chiar... am îngenuncheat. Englezul zîmbi și mă mîngîie pe trompă.

«Victorie! Victorie!» — jubilam eu...»

*

Aici se termină povestirea elefantului. La drept vorbind, am putea termina aici și istoria lui, pentru că ceea ce s-a petrecut mai departe cu Hoiti-Toiti nu mai prezintă un interes deosebit. Elefantul, Wagner și Denisov au făcut o excursie foarte plăcută în Elveția. Elefantul era centrul de atracție al turiștilor și se plimba prin împrejurimile orașului Vevey, pe unde îi plăcuse altădată lui Ring să se plimbe. Uneori se scălda în lacul Geneva. Din păcate, anul acela vremea s-a răcit foarte de timpuriu, așa încât turiștii noștri au fost nevoiți să se întoarcă la Berlin într-un vagon de marfă special. Hoiti-Toiti a rămas la Circul Busch, ciștigându-și cinstit porția zilnică de 365 kg de hrană și uimindu-i nu numai pe berlinezi, dar și pe mulți străini veniți special la Berlin să-l vadă pe „genialul“ elefant. Savanții mai continuă și astăzi să discute despre originea excepționalei inteligențe a acestui elefant. Unii spun că sînt la mijloc doar niște „trucuri“, alții vorbesc de „reflexe condiționate“ sau de „hipnoză în masă“.

Pe elefant îl îngrijește tot Jung, care acum este deosebit de politic și de prevenitor. În adîncul sufletului său, el se teme însă de Hoiti-Toiti și bănuiește că aici ar fi amestecat diavolul. Spuneți și dumneavoastră dacă nu are dreptate: elefantul își citește în fiecare zi ziarul, iar o dată i-a sustras din buzunar un pachet cu două rînduri de cărți de joc pentru pasiențe. Și ce credeți? Cînd Jung a intrat pe neașteptate la elefant l-a găsit făcîndu-și pasiența pe fundul unui butoi mare. Jung n-a spus nimănui nimic despre această întîmplare: i-e teamă să nu-l socotească lumea mincinos.

*

Povestirea a fost scrisă după materiale culese de Akim Ivanovici Denisov. După ce a citit manuscrisul, I. S. Wagner a făcut următoarea însemnare:

„Toate acestea s-au întîmplat aievea. Rog însă să nu se traducă materialul în limba germană. Taina lui Ring trebuie păstrată, cel puțin față de cei apropiați lui“.

(Traducere din limba rusă de ANTON HERESCU)

RETINEȚI

In curind

VOR APĂREA ÎN
EDITURA ȘCINTEII

ALMANAHUL

ȘTIINȚĂ
ȘI
TEHNICĂ

1959

ȘI
ALMANAHUL

Femeia
1959

CU UN BOGAT MATERIAL
LITERAR ȘI ILUSTRATIV
ELE VOR FI PUSE ÎN VINZARE PRIN
DEBITELE O.C.L. DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU

200 lei